

Előszó

Újabb esztendő, újabb *Lenyomatok*, újabb előszó. Ez talán már nem lep meg senkit, legalábbis azok közül nem, akik gyakrabban megfordultak a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke, valamint a Kriza János Néprajzi Társaság berkeiben. Az örvendők örvendeznek, a cinikusok cinikuskodnak, a közömbösek közömbösködnek – hiszen ez a dolguk. Ettől viszont a mi dolgunk egyáltalán nem lesz könnyebb, még ha a könyvespolc előtt ácsorgók azt is gondolnák, hogy – a magukban foglalt témáktól, nézőpontoktól és egyéni viszonyoktól függetlenül – békésen egymáshoz simuló kötetek futószalagon fabrikált előszókat tartalmaznak, és mi sem egyszerűbb, mint parancsot adni egy újabb darab gyártására.

Mert az éppen soron levő előszónak kapcsolódnia kell az előzőhöz, utalnia kell a következőre is, és főképpen az aktuális anyagra kell koncentrálnia, hiszen évek múltán csak egy lesz a sorban, és önazonosságát ebből termeli ki, de nem akárhogy: ne legyen se túl hosszú, se túl rövid, se túl unalmas, se túl színes. Ne legyen túl szókimondó, azaz ne áruljon el túl sokat, hadd maradjon meg az olvasónak a felfedezés élvezete, de ugyanakkor ne legyen túl szűkszavú sem, hiszen a tájékozódás céljával olvassák az emberek. Ne legyen túl parlagi, mivel tudományos munka részét képezi, de ne legyen túl magasröptű sem, mert a szélesebb olvasóközönségnek is meg kell értenie (hadd kergessük még e kacér illúziót).

Persze, az is nehéz, hogy tartalmazzon is valamit. A *Kriza Könyvek* sorozaton belüli *Lenyomatok*nak egy összefüggő alsorozatává nőtték ki magukat az önreflexiósdit játszó és egymásra utaló nyitóoldalak. A saját magába harapó kígyó farkára bogot is vetett az a szerkesztői újításunk, hogy jelen kötetet – és reményeink szerint ez is hagyományá válik – kivonatokkal, biográfiákkal láttuk el. Az előszóknak lineárisnak kell válniuk. Így a szerzőinkről vagy jót vagy semmit elve sem marad opcionális: egyrészt épeszű szerkesztők rosszat nem írnak szerzőikről (szándékaik szerint a legjobb szövegeket közlik), másrészt a rezümék többek a semminél, és magunkat is ismételnénk.

Úgy tűnik, a biografikus szövegek és reprezentációk kutatásának ez a sorozat lett a legkövetkezetesebb fóruma, legalábbis a kolozsvári iskolát illetően. A kötet első és nagyobbik tömbje (öt tanulmány a nyolcból) az életrajzi módszert hasznosítja a kultúra működésének vizsgálatában és értelmezésében. Az ifjú kutatógárda az egyéni életutak vizsgálata felől közelít a társadalmi

folyamatok megértéséhez és megértetéséhez. Vajda András egy verses helytörténeti monográfia elemzésével, Szócs Levente a gyergyóiság mint identitás vizsgálatával, Nagy Réka egy szilágysági parasztember életében az írás szerepét firtatva, Kovácsné István Anikó székelyföldi és csángó népművészek élettörténeteiben a népnevelés alakzatait bemutatva, Bajkó Árpád egy természetgyógyász életpályájának rekonstruálásával vázolja azt a társadalmi miliőt is, mely kontextusaival és viszonyaival létrehozta, befolyásolta és irányította az önreflexív, egyéni magatartásokat. A kötet többi tanulmánya nem az egyénre, hanem a kisközösségre fókuszál. Komplexebb megközelítésmóddal (az interjúzás mellett a résztvevő megfigyelést, kérdőíves felmérést, filmezést és fotózást is hasznosítva) elemzi a népi kultúrát. Peti Lehel a csángók napbanézési rítusának vizsgálatát a látomások képi anyagának bemutatásával, sajátosságainak tágabb vallásantropológiai kontextusba való helyezésével végzi el, Vajda Szabolcs a felekezetváltás lezajlását kíséri végig, és ennek közösségi motivációit tárja fel, Peti Botond egy csángó falu szőlőtermesztését és borkészítési technológiáit mutatja be.

Ezúttal ennyi elég is lesz. Bővebb információkért nyelvtudásának megfelelően lapozzon a 205–216 oldalra, vagy esetleg olvassa el a tanulmányokat. Vagy kérdezze meg a kezelőorvosát, gyógyszerészét.

A szerkesztők